

Spis treści

Przedmowa	XIII
Wstęp	XVII

I. Wprowadzenie	1
1. Podstawy prawne opiniowania sądowo-seksuologicznego –	
<i>Andrzej Depko</i>	3
Wstęp	3
Pojęcie i charakter biegłego w procesie karnym	3
Piśmiennictwo	8
Przesłanki powołania biegłego	9
Piśmiennictwo	11
Powolywanie biegłego przez organ procesowy	11
Piśmiennictwo	15
Kodeksowe unormowanie treści opinii biegłego	15
Piśmiennictwo	17
Okoliczności wyłączające biegłych sądowych od sporządzania opinii	18
Piśmiennictwo	19
Podstawowe prawa i obowiązki biegłego	20
Piśmiennictwo	20
Posługiwanie się tytułem „biegły sądowy”	21
Piśmiennictwo	22
Weryfikacja opinii biegłego w postępowaniu karnym	23
Piśmiennictwo	24
Odpowiedzialność karna biegłych	25
Piśmiennictwo	28
Wynagrodzenie biegłych	28
Piśmiennictwo	30
Biegły lekarz seksuolog w postępowaniu karnym	31
Piśmiennictwo	33
Biegły psycholog seksuolog w postępowaniu karnym	33
Piśmiennictwo	37
Zakończenie	37

II. Opiniowanie sądowo-seksuologiczne w sprawach karnych	39
2. Opinia sądowo-seksuologiczna w postępowaniu karnym – <i>Andrzej Depko</i>	41
Wstęp	41
Specyfika pracy biegłego seksuologa	41
Piśmiennictwo	44
Opinia biegłego seksuologa jako dowód w sprawie	44
Formy opinii sądowo-seksuologicznych	46
Piśmiennictwo	49
Podstawa i przedmiot ekspertyzy sądowo-seksuologicznej	50
Piśmiennictwo	53
Oczekiwania organu procesowego wobec opinii sądowo-seksuologicznej	53
Piśmiennictwo	56
Rodzaje opinii sądowo-seksuologicznych	56
Piśmiennictwo	58
Struktura i treść opinii sądowo-seksuologicznej	58
Piśmiennictwo	61
Pojęcia „czynność seksualna”, „obcowanie płciowe” oraz „inne czynności seksualne” w ujęciu Kodeksu karnego i seksuologii sądowej	61
Piśmiennictwo	67
Zakończenie	68
3. Zachowania seksualne penalizowane – <i>Aleksandra Krasowska</i>	71
Wstęp	71
Zgwałcenie, seksualne nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia	71
Seksualne wykorzystanie małoletniego	89
Przemoc seksualna <i>online</i>	94
Zakończenie	95
Piśmiennictwo	95
4. Opiniowanie sądowo-seksuologiczne w sprawach o wykroczenia – <i>Andrzej Depko</i>	97
Wstęp	97
Wolność seksualna i obyczajność	97
Prawo do nagości i prawo od nagości	101
Biegli w sprawach o wykroczenia	108
Zakończenie	110
Piśmiennictwo	111

5. Opiniowanie sądowo-seksuologiczne w sprawach o molestowanie seksualne w miejscu pracy – <i>Andrzej Depko</i>	113
Wstęp	113
Typy i formy molestowania seksualnego	114
Czynniki determinujące występowanie molestowania seksualnego	116
Ochrona prawna	121
Zakończenie	128
Piśmiennictwo	129
6. Typologie osób popełniających przestępstwa przeciwko wolności seksualnej – <i>Aleksandra Krasowska</i>	133
Wstęp	133
6A. Osoby, które dokonały zgwałcenia	135
Zgwałcenie jako objaw zaburzenia?	137
Wybrane typologie sprawców przestępstwa zgwałcenia	138
6B. Sprawcy przemocy seksualnej wobec dzieci	151
Sprawca czynu pedofilnego – podstawowa charakterystyka	151
Sprawca czynu pedofilnego – preferencyjny lub zastępczy	153
Typologie sprawców przemocy seksualnej wobec dzieci	154
6C. Sprawcy przestępstw seksualnych <i>online</i>	157
Internetowi sprawcy przestępstw seksualnych wobec dzieci – skala zjawiska	157
Przebieg interakcji sprawca–ofiara	158
Zachowania podejmowane przez ofiarę	159
Kobiety sprawczynie internetowej przemocy seksualnej	160
6D. Sprawca aktu ekshibicjonizmu	161
Obnażanie się a zaburzenia psychiczne	162
Kobiety obnażające się publicznie	163
Obnażenie się a zaburzenia ekshibicjonistyczne	164
Zakończenie	164
Piśmiennictwo	165
7. Problematyka zjawiska zabójstw związanych z seksualnością – <i>Aleksandra Krasowska</i>	169
7A. Zabójstwa związane z seksualnością	171
Wstęp	171
Zabójstwo seksualne a zabójstwa z innych przyczyn	170
Zabójstwo seksualne, zabójstwo na tle seksualnym a zabójstwo z lubieżności – charakterystyka pojęć występujących w polskiej literaturze	174
Zakończenie	179
Piśmiennictwo	180

7B. Sprawcy zabójstw seksualnych	181
Wstęp	181
Ogólna charakterystyka	181
Sprawcy zabójstw seksualnych a sprawcy innych przestępstw seksualnych	183
Seryjny a nieseryjny sprawca zabójstwa na tle seksualnym	185
Zakończenie	187
Piśmiennictwo	187
8. Kobiety sprawczynie przemocy seksualnej – <i>Aleksandra Krasowska</i>	189
Wstęp	189
Kobiety jako sprawczynie przemocy seksualnej	190
Modele teoretyczne dla sprawczyń przestępstw seksualnych	193
Sprawczynie zabójstw motywowanych seksualnie	208
Sprawczynie przemocy seksualnej z kontaktem z ofiarą (<i>hands-on</i>) oraz zgwałceń	208
Kobiety dokonujące aktów przemocy seksualnej w czasie wojny i w ramach przestępstw wobec ludności cywilnej	210
Zakończenie	211
Piśmiennictwo	212
<hr/>	
III. Diagnostyka w przebiegu opiniowania seksuologicznego	215
9. Diagnostyka psychologiczna w opiniowaniu seksuologicznym – <i>Beata Pastwa-Wojciechowska, Iwona Grzegorzewska, Inga Markiewicz</i>	217
Wstęp	217
Specyfika opiniowania sędowo-psychologicznego	218
9A. Opiniowanie sędowo-psychologiczne w sprawach dzieci i młodzieży	219
Opiniowanie psychologiczne małoletnich świadków – ofiar przemocy seksualne	219
Rola biegłego psychologa	221
Udział psychologa w przesłuchaniu małoletniego świadka	222
Ekspertyza psychologiczna dotycząca zeznań małoletniego świadka	226
Diagnoza psychologiczna	227
Podatność małoletniego świadka na sugestię	229
Kontekst ujawnienia przez dziecko przemocy seksualnej	233

Psychologiczna ocena zeznań małoletniego świadka – ofiary przemocy seksualnej	236
Opiniowanie psychologiczne nieletnich sprawców przestępstw seksualnych	241
Proces diagnozowania nieletnich	243
Szacowanie ryzyka powrotu nieletnich do przestępstwa seksualnego	246
9B. Opiniowanie sędowo-psychologiczne w sprawach osób dorosłych	254
Sprawcy przestępstw seksualnych	254
Ofiary przestępstw seksualnych	271
Zakończenie	285
Piśmiennictwo	286
10. Diagnostyka medyczna w opiniowaniu sędowo-seksuologicznym – <i>Andrzej Depko</i>	295
Wstęp	295
Opiniowanie sędowo-seksuologiczne na podstawie badania ambulatoryjnego	296
Zastosowanie medycznych metod diagnostycznych w procesie opiniowania seksuologicznego	312
Zakończenie	317
Piśmiennictwo	318
11. Diagnostyka zaburzeń preferencji seksualnych na potrzeby wydania opinii specjalistycznej – <i>Aleksandra Krasowska</i>	321
Wstęp	321
Diagnostyka zaburzeń parafilnych z wykorzystaniem narzędzi kwestionariuszowych	321
Diagnostyka zaburzeń parafilnych z wykorzystaniem badań dodatkowych	325
Zakończenie	330
Piśmiennictwo	331
IV. Opiniowanie w zakresie zdolności rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania postępowaniem w sprawach o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej	333
12. Ocena zdolności rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem w sprawach przeciwko wolności seksualnej – <i>Aleksandra Krasowska</i>	335

Spis treści

Wstęp	335
Pojęcie niepoczytalności	336
Zaburzenia seksualne a zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania postępowaniem	338
Zakończenie	340
Piśmiennictwo	340
<hr/>	
V. Ryzyko ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej	341
13. Ocena ryzyka ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej – <i>Elżbieta Rowińska-Garbień . . . . .</i>	343
Wstęp	343
Czynniki ryzyka ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej	345
Metody oceny ryzyka ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej na świecie	350
Zastosowanie narzędzi do oceny ryzyka ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej w Polsce.	356
Powrót do środowiska a ryzyko ponownego popełnienia przestępstwa seksualnego.	357
Zakończenie	358
Piśmiennictwo	358
Skorowidz	361